

DATOS IDENTIFICATIVOS

Socioloxía do traballo

Materia	Socioloxía do traballo			
Código	V08G211V01305			
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento				
Coordinador/a	Trabada Crende, José Elías			
Profesorado	Durán Vázquez, José Francisco Trabada Crende, José Elías			
Correo-e	xose.elias.trabada.crende@uvigo.gal			
Web				
Descrición xeral	Esta asignatura ten os seguintes obxectivos: Describir e analizar os procesos sociais que conformaron as actuais sociedades de o traballo. Mostrar e analizar a obra de os principais sociólogos clásicos que reflexionaron sobre as sociedades industriais de o traballo. Explicar e analizar as actuais sociedades postindustriais de o traballo atendendo a as principais dimensións que as articulan.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Capacidade para buscar, analizar y sintetizar información para construír argumentos y emitir juicios en diferentes ámbitos de actuación profesional
B2	Capacidade para comunicar y defender de forma oral y escrita asuntos o temas relacionados con su especialidad
B3	Capacidade para el aprendizaje continuado y autónomo que permita la actualización de conocimientos en el ejercicio de su actividad profesional
B5	Capacidade para desarrollar su actividad profesional conforme a los derechos fundamentales y al código deontológico profesional
C21	Interpretar información sobre el mundo del trabajo, procesarla y transmitirla mediante informes específicos
D1	Capacidade de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos, así como, organización, planificación y utilización del tiempo ante situaciones de presión
D3	Capacidade para la toma de decisiones de forma autónoma e independiente de liderazgo y capacidade para el trabajo cooperativo en equipo, como habilidades en las relaciones interpersonales que favorezcan la eficacia interpersonal
D4	Capacidade de comportarse de manera ética y con responsabilidad social como ciudadano y como profesional, respetando la diversidad y multiculturalidad
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados de la realidad en relación con su significado y relacionarlos con las distintas ramas del ordenamiento jurídico

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
---------------------------------	---------------------------------------

Coñecimento do traballo como vertebrador da identidade individual e social, da orde da división social do traballo e a súa evolución nos marcos críticos e ideolóxicos do proceso técnico-productivo, organizativo e de relacións laborais.	A2	B1	C21	D1
	A3	B2		D3
	A4	B3		D4
	A5	B5		D5

Contidos

Tema	
Tema 1: Introducción á socioloxía do traballo.	1.1. A perspectiva sociolóxica sobre o traballo. 1.2. Achegas dos clásicos. 1.3. Conceptualizacións sobre o traballo.
Tema 2: Do traballo artesán ao traballo industrial.	2.1. O artesanado e o proceso de transición cara ao capitalismo industrial. 2.2. O sistema fábrica.
Tema 3: Taylorismo e Fordismo.	3.1. O Taylorismo: a intensificación da división do traballo. 3.2. O Fordismo: a produción en masa. 3.3. O Sloanismo: un fordismo máis flexible. 3.4. Teoría da Regulación e crise do fordismo.
Tema 4: Posfordismo.	4.1. Posfordismo e globalización capitalista. 4.2. Especialización flexible. 4.3. Produción lixeira ou axustada. 4.4. Enfoque sociotécnico e sistema de produción reflexivo.
Tema 5: Mercado de Traballo e tendencias actuais.	5.1. Teorías sobre o Mercado de Traballo. 5.2. Conceptos e indicadores para analizar o Mercado de Traballo. 5.3. Globalización, cambios tecnolóxicos e flexibilización. 5.4. As novas formas de traballo. 5.5. Desigualdades de xénero. 5.6. Polarización laboral e precariado.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	36	72	108
Traballo tutelado	15	25	40
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Exame de preguntas de desenvolvemento	1	0	1
Presentación	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Desenrolo teórico dos contidos temáticos do programa da asignatura, tratando de desenvolver a capacidade de pensamento e de análise da realidade social e laboral actual nas súas distintas dimensións. Si, ante calquer eventualidade, as leccións maxistras non puidesen desenvolverse de xeito presencial, continuarán na modalidade online a través de videoconferencia e MOOVI.
Traballo tutelado	Elaboración dun traballo práctico consistente en una investigación sociolaboral sobre os contidos da materia, o cal se realizará en equipo ou individualmente, coa tutela do profesorado. O traballo práctico requirirá a aplicación de coñecementos teóricos da materia e tamén de métodos e técnicas de investigación social. Si, ante calquer eventualidade, as clases prácticas non puidesen desenvolverse de xeito presencial, continuarán na modalidade online a través de videoconferencia e MOOVI.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	En cada unha das sesións maxistras responderase as dúbidas do alumnado relacionadas co desenvolvemento de cada unha das unidades do temario. Si, ante calquer circunstancia, a docencia non puidera desenvolverse de xeito presencial, tendo que continuar na modalidade mixta ou online, as dúbidas atenderanse por videoconferencia, MOOVI, correo electrónico ou por teléfono.
Traballo tutelado	Nas clases prácticas de Seminario orientadas á elaboración dunha investigación sociolaboral responderase a todas as dúbidas do alumnado relacionadas co traballo práctico a desenvolver: obxecto, obxectivos, marcos de referencia e teórico, métodos e técnicas de investigación, etc. Si, ante calquer circunstancia, a docencia non puidera desenvolverse de xeito presencial, tendo que continuar na modalidade mixta ou online, as dúbidas atenderanse por videoconferencia, MOOVI, correo electrónico ou por teléfono.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Traballo tutelado	Elaboración dun traballo práctico consistente nunha investigación sobre os contidos da materia; o profesorado responsable supervisará a elección do obxecto de investigación, obxectivos e metodoloxía, e o traballo de investigación se realizará mediante un equipo de varios/as alumnos/as (máximo de 4). Se o/a alumno/a non pode facelo en grupo, terá a posibilidade de elaborar o traballo de investigación de maneira individual, pero terá que comunicarllo previamente ao profesorado.	40	A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B5	C21	D1 D5
Exame de preguntas obxectivas	Proba de Exame que avaliará os coñecementos adquiridos mediante preguntas obxectivas tipo test sobre conceptos teóricos impartidos na materia.	25	A2 A3	B2	C21	D3 D4
Exame de preguntas de desenvolvemento	Proba de Exame que avaliará os coñecementos adquiridos mediante preguntas de desenvolvemento sobre os contidos teóricos impartidos na materia.	25	A2 A4	B2	C21	D3 D4
Presentación	Presentación pública do traballo práctico de investigación.	10	A3 A5	B1 B2	C21	D1

Outros comentarios sobre a Avaliación

AVALIACIÓN:

O alumnado en modalidade presencial terá que asistir polo menos ao 75% das Clases para ser avaliado nesta modalidade.

No caso de que o alumnado teña que incorporarse á modalidade virtual, deberá acceder aos medios telemáticos postos á súa disposición (videoconferencia, MOOVI), para realizar as tarefas propostas, coa mesma frecuencia porcentual (75%) que se esixe ao alumnado presencial.

Realizaranse varias modalidades de avaliación: unha proba de exame con preguntas obxectivas tipo test sobre conceptos teóricos que supoñen ata o 25% da nota da materia; unha proba de exame con preguntas de desenvolvemento sobre os contidos teóricos que supón ata o 25% da nota da materia; un traballo práctico consistente nunha investigación sociolaboral a realizar no Seminario que supón ata o 40% da nota da materia; e a presentación pública por parte do alumnado do traballo práctico supón ata o 10% da nota da materia. Será necesario obter polo menos 4 de 10 puntos en cada parte teórica / práctica da materia: é dicir, un 4 na parte teórica (exame de preguntas tipo test e exame de preguntas de desenvolvemento) e un 4 na parte práctica de Seminario (investigación sociolaboral e presentación pública), para poder sumar as notas das dúas partes e así establecer a nota final da materia.

Se se aprobase só unha parte e entre as dúas partes (teórica e práctica) non se sumase o aprobado, gardarase a nota da parte aprobada para a segunda convocatoria, onde o alumnado terá que facer un exame sobre a parte non aprobada (preguntas do contido teórico ou práctico da materia, dependendo da parte da materia a recuperar).

O alumnado que non se segue a modalidade presencial realizará un exame final sobre os contidos teóricos e prácticos da materia, que terá tres partes: unha sobre o contido teórico con preguntas obxectivas tipo test (30%), outra sobre o contido teórico con preguntas de desenvolvemento (30%) e outra sobre o contido práctico da materia mediante preguntas de desenvolvemento sobre metodoloxía e deseño dunha investigación (40%). O exame supoñerá o 100% da nota.

As datas e horarios das probas de avaliación final serán as especificadas no calendario das probas de avaliación aprobadas pola "Xunta de Facultade" para o curso 2023-24.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Boltanski, L.; Chiapello, È., **El nuevo espíritu del capitalismo**, 1ª Ed., Akal, 2002

Castel, R., **La metamorfosis de la cuestión social**, 1ª Ed., Paidós, 2001

Durkheim, È., **La división del trabajo social**, 3ª Ed., Akal, 1995

Köler, H.D.; Martín Artiles, A., **Manual de sociología del trabajo y de las relaciones laborales**, 1ª Ed., Delta Publicaciones Universitarias, 2005

Polanyi, K., **La gran transformación. Crítica del liberalismo económico**, 2ª Ed., La Piqueta, 1997

Santos, J.A., **Sociología del trabajo**, 1ª Ed., Titant lo Blanch Libros, 1995

Sennett, R., **La corrosión del carácter**, 5ª Ed., Anagrama, 2001

Weber, M., **La ética protestante y el espíritu del capitalismo**, 5ª Ed., Taurus, 1998

Bibliografía Complementaria

Arendt, H., **La condición humana**, 3ª Ed., Paidós, 1998

- Beck, U., **La sociedad del riesgo. Hacia una nueva modernidad**, 3ª Ed., Paidós, 2006
- Bell, D., **El advenimiento de la sociedad postindustrial**, 1ª Ed., Alianza Editorial, 1973
- Callejo, J., **La transformación del sentido del trabajo: un análisis comparativo entre generaciones**, 1ª Ed., CIS, 2009
- Crespo, E.; Serrano Pascual, A., **La psicologización del trabajo: la desregulación del trabajo y el gobierno de las voluntades**, 1ª Ed., Teoría y crítica de la psicología 2, 33-48, 2012
- Durán Vázquez, J.F.; Duque, E., **Culturas y generaciones. Actitudes y valores hacia la educación, el trabajo y el consumo en tres generaciones de jóvenes españoles**, 1ª Ed., Aposta revista de ciencias sociales, 2017
- Durán Vázquez, J.F., **La metamorfosis de la ética del trabajo**, 1ª Ed., Andavira, 2011
- Durán Vázquez, J.F., **La construcción social del concepto moderno de trabajo**, 1ª Ed., Nómadas, núm. 13, enero-junio, 2006
- Fernández Rodríguez, C.J.-Serrano Pascual, A., **El paradigma de la flexiguridad en las políticas de empleo española**, 1ª Ed., CIS, 2014
- Frayne, D., **El rechazo del trabajo**, 1ª Ed., Akal, 2017
- Giddens, A., **El capitalismo y la moderna teoría social**, 1ª Ed., Idea Books, 1998
- Gorz, A., **Metamorfosis del trabajo**, 1ª Ed., Sistema, 1997
- Méda, D., **El trabajo. un valor en vías de extinción**, 1ª Ed., Gedisa, 1998
- Naredo, J.M., **Configuración y crisis del mito del trabajo**, 1ª Ed., Rev. Archipiélago, 2001. nº 48
- Ortega Santos, J., Póveda, R., **Trabajo, empleo y cambio social**, 1ª Ed., Tirant do Blanch, 2001
- Piore, M., Sabel, Ch. F., **La segunda ruptura industrial**, 1ª Ed., Alianza Editorial, 1990
- Pollard, S., **La génesis de la dirección de empresa moderna. Estudio sobre la revolución Industrial en Gran Bretaña**, 2ª Ed., Ministerio de trabajo y Seguridad Social., 1987
- Sahlins, M., **Economía de la Edad de Piedra**, 1ª Ed., Akal, 1983
- Serrano Pascual, A., **Regulación supranacional y despolitización del trabajo: el caso del paradigma de la activación**, 1ª Ed., CIS, 2009
- Standing, G., **El precariado**, 1ª Ed., Pasado y Presente, 2013
- Thompson, E., **Tiempo, disciplina de trabajo y capitalismo industrial**, 1ª Ed., Crítica, 1979
- Veblen, T., **Teoría de la clase ociosa**, 1ª Ed., Alianza Editorial, 2004
- Vernant, J.-P., **Mito y pensamiento en la Grecia Antigua**, 1ª Ed., Ariel, 1985
- Willis, P., **Aprendiendo a trabajar**, 1ª Ed., Akal, 1988

Recomendaciones

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Socioloxía: Introducción á socioloxía das relacións laborais/V08G211V01103